

Hội thảo khoa học nhận diện và thẩm định văn bản tác phẩm Trạng Trình Nguyễn Bình Khiêm

20:15 06/12/2025

Ngày 6/12, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Hải Phòng phối hợp Viện Văn học - Viện nghiên cứu Hán Nôm Việt Nam tổ chức Hội thảo khoa học nhận diện và thẩm định văn bản tác phẩm Trạng Trình Nguyễn Bình Khiêm. Đây là hoạt động khoa học có ý nghĩa sâu sắc, góp phần tôn vinh giá trị di sản tư tưởng, văn học của Danh nhân văn hoá kiệt xuất Trạng Trình Nguyễn Bình Khiêm.

Chủ tọa điều hành Hội thảo

Ông Vũ Đình Tiến, Phó Giám đốc Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch Hải Phòng cùng Tiến sĩ Nguyễn Huy Bình, Phó Viện trưởng phụ trách Viện Văn học và PGS.TS Trịnh Khắc Mạnh, nguyên Viện trưởng Viện Nghiên cứu Hán Nôm, nguyên Tổng biên tập Tạp chí Hán Nôm đồng chủ tọa điều hành Hội thảo.

Dự Hội thảo có các nhà khoa học, nhà nghiên cứu, các chuyên gia, đại diện các Sở, ngành, đơn vị thành viên Ban vận động UNESCO vinh danh Trạng Trình

Nguyễn Bình Khiêm; các cơ quan, đơn vị, trường học liên quan trên địa bàn thành phố.

Nguyễn Bình Khiêm (1491-1585) là nhà chính trị, nhà giáo dục, nhà tư tưởng lỗi lạc của dân tộc ta. Sinh thời, ông đã được phong tới chức Trình Quốc Công - Thượng thư Bộ Lại. Ông làm quan dưới 4 triều vua nhà Mạc và là người có ảnh hưởng quan trọng, với nhiều kế sách giúp xây dựng đất nước trong thế kỷ XVI. Trạng Trình Nguyễn Bình Khiêm để lại một di sản đồ sộ cả về văn chương, tư tưởng và đạo lý sống. Kho tàng tác phẩm của Trạng Trình gồm: thơ, văn, sấm ký, chiếu, biểu, thư từ - không chỉ có giá trị về nghệ thuật ngôn từ mà còn phản ánh sâu sắc tư tưởng triết học, chính trị, giáo dục, đạo đức và văn hóa dân tộc Việt Nam thế kỷ XVI.

Ông Vũ Đình Tiến, Phó Giám đốc Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch Hải Phòng phát biểu

Tuy nhiên, do sự biến thiên của lịch sử và điều kiện lưu truyền, đến nay hệ thống văn bản tác phẩm của Trạng Trình còn nhiều dị bản, sai khác; việc nhận diện, thẩm định, hiệu khảo và chuẩn hóa các văn bản vẫn là một yêu cầu cấp thiết đối với công tác nghiên cứu và bảo tồn di sản.

Tại Hội thảo, các nhà khoa học, nhà nghiên cứu, các chuyên gia đã đóng góp nhiều ý kiến công phu, sâu sắc và có giá trị học thuật cao, tập trung làm rõ cơ sở lý luận và phương pháp thẩm định đối với các tác phẩm của Trạng Trình Nguyễn Bình Khiêm, đặc biệt là tiêu chí xác định tác quyền và độ xác thực của các văn bản tác phẩm Trạng Trình Nguyễn Bình Khiêm hiện còn. Nhận diện hệ

thống tác phẩm của Trạng Trình Nguyễn Bình Khiêm, bao gồm thơ chữ Hán, thơ chữ Nôm, sấm ký, bi kí, văn xuôi và các ghi chép dân gian, qua đó phân loại, đánh giá độ xác tín của các văn bản/nhóm văn bản cũng như giá trị tư tưởng, nghệ thuật của các tác phẩm.

Tại đây, các chuyên gia, các nhà khoa học cũng thảo luận sâu về những tác phẩm còn nhiều tranh luận, nhất là về thơ Nôm Nguyễn Bình Khiêm, các bản “Sấm Trạng Trình” và các trước tác/sáng tác có yếu tố truyền tụng, qua đó đánh giá, biện biệt về tác quyền và mức độ khả tín của các văn bản. Từ đó đề xuất hướng nghiên cứu, biên soạn và xuất bản trong giai đoạn tới đối với tác phẩm của Trạng Trình Nguyễn Bình Khiêm, bảo đảm tính khoa học, tính chuẩn xác và giá trị giáo dục - văn hóa, đồng thời phát huy vai trò của di sản Trạng Trình Nguyễn Bình Khiêm trong đời sống đương đại của người dân Hải Phòng và cả nước.

Hội thảo là hoạt động khoa học quan trọng, nằm trong chuỗi các sự kiện phục vụ việc hoàn thiện hồ sơ đề cử danh nhân văn hóa Trạng Trình Nguyễn Bình Khiêm trình UNESCO vinh danh nhân kỷ niệm 450 năm ngày mất (1585 - 2035), đồng thời góp phần làm sáng rõ thêm giá trị tư tưởng, học thuật, văn chương và di sản văn hóa mà Trạng Trình đã để lại cho dân tộc và nhân loại.

Quỳnh Nga (t/h)